

11.3.2003

2045/4/02

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Ilkka Rautio

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Harri Ojala

VANKIPOSTIN TARKASTAMINEN

1

KANTELU

Kerrotte 23.8.2002 eduskunnan oikeusasiamiehelle osoittamassanne kantelukirjoituksessa, että Teille oikeusaputoimistosta osoitettu kirje on avattu Pelson vankilassa ilman, että olette olleet läsnä.

Pyydätte oikeusasiamiestä tutkimaan vankilan menettelyn.

2

SELVITYS

Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian työjärjestykseen perustuvan asiajaon mukaan asianne kuuluu allekirjoittaneelle apulaisoikeusasiamiehelle.

Rikosseuraamusvirasto toimitti pyynnöstäni tänne Pelson vankilan johtajan sijaisen ja asianomaisen vartijan selvitykset sekä antoi oman lausunnon asiasta. Lausunto ja selvitykset oheistetaan kantelupäätökseen.

3

RATKAISU

Kirjeen käsittelyyn liittyvät tapahtumat ilmenevät tapahtuman aikaan kirjastovartijana toimineen vartijan selvityksestä. Vangin kirjeenvaihtoa koskevat oikeudelliset periaatteet ilmenevät puolestaan Rikosseuraamusviraston lausunnosta.

Kannanotto RTL 2 luvun 9 §:n mukaan vangin hänen asiamiehenään toimivalle asianajajalle tai yleiselle oikeusavustajalle osoittama kirje on tarkastamatta viipymättä toimitettava perille. Edellä mainittujen tahojen vangille lähettämä kirje voidaan tarkistaa kuten muukin vangille saapuva kirje, mutta avaaminen tarkastamista varten on sallittua vain vangin läsnäollessa (oikeusministeriön vankeinhoito-osaston määräys 26.4.1995 nro1995/13).

Selvityksen mukaan Teille oikeusaputoimistosta lähetetystä kirjekuoresta ilmenee selkeästi, että kyseessä on ollut kirje, jonka lähettäjä saattoi olla oikeusavustajanne. Vartija myöntää avanneensa kirjekuoren. Selvityksensä mukaan hän kuitenkin lukee kirjetä. Kirjeen avaaminen on mukaan johtunut selvityksestä lähemmin ilmenevästä kiireestä.

Totean, että kyseessä on ollut oikeusaputoimistosta vangille lähetetty kirje. Tämä seikka on ollut selkeästi havaittavissa asianomaisesta kirjekuoresta. Siitä kenen lähettämästä kirjeestä viimekädessä on ollut kyse ei käytettävissäni ole selvitystä. Kirjekuoren merkinnöistä on kuitenkin ollut pääteltävissä, että mainitun kirjeen avaaminen olisi edellyttänyt vangin läsnäoloa. Siihen nähden katson, että vartija on rikkonut edellä mainittua vankeinhoito-osaston määräystä avaamalla oikeusaputoimistosta lähetetyn kirjeen ilman, että olette ollut läsnä. Vartijan on näin ollen katsottava toimineen huolimattomasti, kun hän ei tarkastanut kirjeen lähettäjää ennen kuin avasi sen.

Vankilan apulaisjohtaja on keskustellut vartijan kanssa asiasta ja kiinnittänyt hänen huomiotaan huolellisuuteen virkatehtävien hoitamisessa. Tämän vuoksi katson riittäväksi toimenpiteeksi, että kiinnitän myös omasta puolestani vartijan huomiota huolellisuuteen vankipostin tarkastamisessa. Tässä tarkoituksessa lähetän hänelle jäljennöksen tästä päätöksestä. Lähetän jäljennöksen tästä päätöksestä myös Rikosseuraamusvirastolle ja Pelson vankilan johtajalle.